

der er af meget stor Betydning, at alle de Anker, der vare fremførte af det ærede Medlem for Randers Amts 3dje Valgtreds (Skaarup) og mig, vilde kunne afhjælpes ved Statsdrift; ved Statsdrift vilde man kunne afhjælpe Manglerne baade med Hensyn til Varernes Behandling, med Hensyn til Transports Hurtighed og med Hensyn til Taksterne. Det forekommer mig, at man maa taksere denne Indrømmelse meget højt; jeg gør det i alt Fald, og jeg slaar det fast som et Grundlag for en fremtidig Behandling af denne Sag: Alle de for vor Eksport saa væsentlige og skadelige Ulemper, der knytte sig til denne Fart, vilde kunne afhjælpes ved Statsdrift. Saa fremkom den højtærede Minister imidlertid til sidst med en Række Anker mod Statsdriften, der dels vedrørte Statsdriftsprincippet i dets Helhed og dels den her foreslaaede Statsdrift. Det forekommer mig, at Ministeren her benyttede en Taktik, som man somme Tider ser benyttet: Han søgte nemlig at undergrave og modarbejde et bestemt Krav ved at gøre opmærksom paa, hvilke uhyre Konsekvenser dette tilsyneladende beskedne Kravs Fyldestgørelse vilde medføre, og hvorledes det nødvendigvis maatte ende med noget meget, meget større, noget, som Staten paa ingen Maade kunde magte. Der var noget i Ministerens Omtale af denne Sag, der gav mig en Fornemmelse af, at han ligesom vilde kvæle os under Selgerninger, vilde udvikle saa store og vidtgaaaende Ideer paa dette Omraade, at det vilde blive saa godt som umuligt at tænke paa deres Realisation. Vi have tænkt os, at Staten skulde begynde, hvad Englandstraffikken angaar, med at tage to Router — ikke just begge to drevne Router. Esbjerg—Barkston-Router maatte blive. Den anden kunde man forhandle om; den maatte selvfølgelig indrettes saa hensigtsmæssig som muligt, og den vilde kunne vælges frit og uden de forskelligartede Hensyn, som det forenede Dampskibsselskab arbejder med. Deri har nemlig den højtærede Minister Uret, synes jeg, at et privat Selskab ubetinget staar friere end Staten; det gør det aldeles ikke. Et privat Selskab som det forenede Dampskibsselskab staar slet ikke saa frit, det er i Virkeligheden ikke i Stand til at indrette sine Router alene efter de Hensyn, som ville være bestemmende for Staten, hvis den overtager Driften, nemlig hovedsagelig Hensynet til Eksportørernes og Landboernes Interesser og ogsaa noget Hensynet til de danske Statsbaners Interesser. Nej, det forenede Dampskibsselskab har et ganske andet Hensyn at tage med Hensyn til Indrettelsen af sine Router,

f. Eks. det Hensyn jeg omtalte i Jørgaars, at det ikke vil konkurrere med sig selv, ikke stade eller ødelægge allerede indarbejdede Router. Dette kan saaledes forhindre det i at sætte Router i Gang, der vilde være højt hensigtsmæssige for den syttende og den tyttende Eksport. Det forenede Dampskibsselskab kan være og er ganske sikkert bundet ved Kontrakter med andre Dampskibsselskaber og med engelske Jærnbanelinier, saa at Selskabet af Hensyn til de andre Interesser, som dette store og vidtstrakte Selskab har, kommer til at besørge denne Forbindelse paa en Maade, der ikke er den allerbedste for de danske Eksportørers Interesser. Staten derimod vil ikke have noget som helst andet Hensyn at tage end Eksportørernes Interesser. Den vil for saa vidt staa mere frit. Ministeren talte om at etablere ikke mindre end 4 Router fra Esbjerg. Jeg vil sige, at det muligvis i Tidens Løb vil være hensigtsmæssigt at drive disse 4 Router; men jeg vil dog nødig have den beskedne Tanke om 2 Statsrouter kvalt under denne Overflødighed. Vi kunne begynde med de 2 Router, og hvis det gaar godt, og hvis det viser sig, at man bør udvide dem, kan man senere gaa dertil. Dette vil være den heldigste Maade at gaa frem paa. Det er ikke givet, at man i dette Forhold, modsat alle andre, skal have alt eller intet. Ministeren udstrakte sine Konsekvenser endnu langt videre. Han mente, at vi i saa Fald ikke kunde blive staaende ved Esbjerg, men at Staten overhovedet maatte overtage hele den danske Eksport til England. Jeg begriber saa rigtignok ikke, hvorfor den højtærede Minister ikke gif videre endnu, thi skal man endelig op paa Konsekvensernes Syngehest, kan man jo ride adskilligt videre. Saa kan man sige: Hvorfor skal det alene være den danske Eksport til England, hvorfor ikke ogsaa vor Søtransport til Tyskland, til Sortehavet, til Amerika, til New Orleans, til New York, til Buenos Ayres? Der er jo ingen Grænse. Jeg indrømmer, at jo mere uhyrlige Dimensioner man kommer op til, des mere bliver vort stakkels beskedne Forslag om 2 Statsrouter fra Esbjerg stillet i et lidet flatterende Lys. Man behøver imidlertid ikke at ræsonnere saaledes. Det er ikke den Maade, hvorpaa vi Forespørgere ønske ræsonneret. Vi have stillet Sagen paa et andet mere beskedent Grundlag, og vi ønske foreløbig at holde fast paa det. Deri har Ministeren Ret, at tænker man sig Staten overtage samtlige Router, tænker man sig Staten som Unidversalreder, jeg vil blot sige paa Farten til England, og endnu mere paa Farten til andre Pladser,